

KOMENTARZ PRAWNIKA

Papierowe
podwyższenie

HUGO BAŁAZIŃSKI

radca prawny w Kancelarii KSP Legal & Tax Advice w Katowicach

Gdy spółka z o.o. posiada środki zgromadzone na kapitale zapasowym lub kapitale rezerwowym, które zostały utworzone z zysku, mogą one zostać przeznaczone na podwyższenie jej kapitału zakładowego. Mowa o tzw. gratisowym lub papierowym podwyższeniu kapitału zakładowego. Taką formę reguluje art. 260 k.s.h.

Podwyższenie kapitału w trybie art. 260 k.s.h. może być związane z podwyższeniem wartości nominalnej dotychczasowych udziałów jak i utworzeniem nowych udziałów. Przy tzw. gratisowym podwyższeniu kapitału istotne jest, że mogą w nim uczestniczyć jedynie dotychczasowi wspólnicy i to jedynie proporcjonalnie do dotychczasowych udziałów. Z treści art. 260 §1 k.s.h. wprost wynika, że podwyższenie kapitału zakładowego ze środków spółki wymaga podjęcia przez wspólników uchwały o zmianie umowy spółki. Uchwała taka wymaga formy aktu notarialnego. W uchwale należy wskazać w szczególności o jaką kwotę jest podwyższany kapitał zakładowy, w jaki sposób dokonywane jest podwyższenie kapitału oraz jakie środki spółki zostały przeznaczone na ten cel (z kapitału zapasowego czy rezerwowego) i ewentualnie wskazać w jakiej wysokości. Dodatkowo, przy podwyższeniu kapitału poprzez utworzenie nowych udziałów, można wskazać w jakiej proporcji wspólnicy uczestniczą w podwyższeniu kapitału zakładowego.

W przypadku podwyższenia kapitału ze środków spółki poprzez utworzenie nowych udziałów, udziały te nie wymagają objęcia. Nie ma konieczności składania przez wspólników oświadczeń o objęciu udziałów. Do podwyższenia kapitału dochodzi z chwilą wpisu do rejestru. Z chwilą wpisu do rejestru wspólnicy uzyskują nowe udziały.

Źródłem podwyższenia kapitału zakładowego ze środków spółki może być jej zysk, który do tej pory nie został podzielony pomiędzy wspólników i nie został rozporządzony inaczej niż przez przekazanie na kapitał zapasowy lub rezerwowy. W doktrynie istnieje spór, czy na podwyższenie kapitału zakładowego w drodze kapitalizacji rezerw mogą być wykorzystane środki znajdujące się na kapitale zapasowym, a pochodzące z nadwyżki ceny objęcia udziałów – agio. Według A. Kidyby (A. Kidyba, Komentarz aktualizowany do art. 1-300 Kodeksu spółek handlowych, LEX/el. 2016) źródłem podwyższenia kapitału zakładowego ze środków spółki może być wyłącznie zysk. Z kolei wg. M. Rodzynkiewicza (M. Rodzynkiewicz, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, wyd. VI, LexisNexis 2014) podwyższenie kapitału ze środków spółki może być również sfinansowane środkami pochodzącymi z agio.

W porównaniu do podwyższenia kapitału zakładowego w związku z wnoszonymi wkładami pieniężnymi podwyższenie kapitału ze środków spółki może powodować inne skutki podatkowe. W praktyce organy podatkowe przyjmują, że przeniesienie środków z kapitału zapasowego lub kapitału rezerwowego, utworzonych z zysku na kapitał zakładowy, generuje po stronie wspólników przychód z tytułu udziału w zyskach osoby prawnej. Na gruncie ustaw o podatku dochodowym od osób prawnych oraz o podatku dochodowym od osób fizycznych taka forma podwyższenia kapitału jest zasadniczo traktowana na równi z wypłatą podzielonego zysku – dywidendy i podlega opodatkowaniu według stawki 19 proc. © ⓘ